

ПОСОКИ НА РАЗВОЙ В ИМЕНУВАНЕТО НА БЪЛГАРИТЕ В НАЧАЛОТО НА XXI ВЕК

Мария Ангелова-Атанасова (ВТУ "Св. св. Кирил и Методий")

Целта на настоящия доклад не е детайлният анализ на състоянието на именната система у българите в началото на XXI век, което е твърде обширна проблематика дори за монографичен труд, а само да се очертаят посоките на развой, доловени чрез съпоставката на по-старо и по-ново състояние на системата.

Постиженията на българската антропонимия през последните 2–3 десетилетия са действително значими и са надеждна основа за разнообразни наблюдения и констатации. Формулирането на тенденциите и на техните параметри ни е особено потребно, защото дълг на учените е да изследват и с констатациите и препоръките си да бъдат полезни на обществото. За мен лично това е и дълг към паметта на покойния ми учител – нашия патрон и създател на Центъра по българска ономастика – проф. Николай Ковачев. Заедно с богатия архив на ЦБО, създаден от него с много всеотдаен труд и любов, той ни завеща и неотменния дълг да търсим път от чистата наука към реалните потребности на обществото от научни знания и просвета. Във време на напълно свободен демократичен избор на име нашият дълг към обществото става още по-голям – свободният избор трябва трябва да бъде и просветен.

Какво представлява именната ни система в началото на новия век? Тя е това, което сме наследили от предходния – резултат от сложното и многопосочно взаимодействие между личния вкус на родителите, избирали имена за децата си, традицията и отношението към нея, и предписанията на закона.

Именуването на българите през целия XX век е регламентирано от законови разпоредби, от които последната е от 1990 г.

(Закон за имената на българските граждани, Указ 243 – Държавен вестник, брой 20 от 9 март 1990 г.). Този закон не коригира съществено предходния, но на практика родителите имат много по-голяма свобода на избор, защото след 1989 г. отпада практиката изборът на име да се ограничава от препоръчителни списъци, което е предпоставка за активизиране на имеобразуването и заемането на имена.

База за разсъждения са данните за имената на българите през XX век в компютърния архив картотека на Центъра по българска ономастика при Великотърновския университет, изследванията на автора върху процесите в съвременната личноименна система на българите (1981 – 1990 г.), на Л. Селимски за имената на българските католици, Честотно-гълковния и Честотно-етимологичния речник на Н. П. Ковачев, Български именник на Й. Заимов, както и Речник на личните и фамилни имена у българите на Ст. Илчев.

I. Посоки на развой в личноименната система

Преди всичко трябва да си дадем сметка за облика на именната система, която наследяваме. Погледнати като съвкупно наследство от XX век, имената изглеждат доста традиционни – на първите 40 позиции в честотното подреждане на имената стоят имена на календарни светци от източноправославния календар. Това може да ни подведе – високата честотност на тези имена от първата половина на века компенсира намаляването на относителния им дял през втората, и особено през последните десетилетия. Действителните промени се очертават при съпоставката на честотния списък през последните 2 десетилетия с предходните осем (виж таблицата).

Преподреждането на имената в списъка на 40-те най-честотни ЖЛИ силно впечатлява. Запазили са точно местата си само *Мария* и *Гергана*, а приблизително, с по няколко позиции назад – *Десислава*, *Елена*, *Теодора*, *Цветелина*, *Христина*, *Ивелина*, *Ралица*, *Нели*, *Йорданка*. В отстъпваща позиция са доскоро много предпочитани имена като *Петя* – от № 4 става № 13, *Силвия* – 3–13, а също и *Таня*, *Милена*, *Надежда*, *Росица*, *Диана*, *Анелия*, *Емилия*. Това, което впечатлява най-силно, са имената, заели по-предни места: *Виктория* – 32–2, *Габриела* – 86–4, *Симона* – 115–8, *Кристина* – 21–10, *Александра* – 44–11, *Моника* – 105–14,

Михаела – 90–19, *Йоана* – 85–20, *Вероника* – 83–23, *Пламена* – 57–34, *Никоleta* – 131–35, *Анна* – 56–37, *Полина* – 72–38, *Камелия* – 53–40, и особено пореден № 26 на *Стефани* и № 32 на *Никол*, които през предходното десетилетие са използвани съответно 90 и 85 пъти, а през последното – 2152 и 1747! Този бум наистина се нуждае от специално внимание.

При МЛИ наблюдаваме аналогичен процес, макар и с по-забавени темпове. Между първите 9 позиции са настъпили незначителни промени в поредността. За второ десетилетие *Георги* е по-честотно име от *Иван*. Позициите си са запазили *Александър* и *Христо*. Малко напред са отишли *Мартин*, *Йордан*, *Васил*, *Ангел*, *Атанас*, *Стоян*, *Тодор*, *Илия*, *Илиян*, а малко са отстъпили *Ивайло*, *Красимир*, *Емил*, *Радослав*, *Станислав*, *Веселин*. Тези данни показват известно връщане към календарните имена и поохладняване към доскоро много обичани и смятани за модерни имена. Най-впечатляваща е бързата “кариера” на *Кристиян* – от 83 на 10 позиция!, на *Даниел* – 34–14, *Валентин* – 32–20, *Никола* – 41–21, *Денис* – на 23 от почти нулева позиция преди, също *Марио* – 79–40, *Виктор* – 30–27, *Божидар* – 65–33, *Теодор* – 64–34. Сред първите 40 МЛИ *Денис* и *Марио* повтарят съдбата на новонастанилите се ЖЛИ *Стефани* и *Никол*. Очертава се трайна тенденция за свиване на утвърдените домашни имена в един по-съкратен списък и изместването им от дошлите отвън, внесени по различен начин у нас чужди имена.

През целия ХХ век в именната система на българите са се появявали нови имена, независимо че до 1945 г. изборът на имена за новородените е бил контролиран от църквата, а по-късно – от държавата чрез службите за регистрация, които са били задължени да ограничават избора в рамките на препоръчителни списъци. Процесът на обновяване е съзнателно търсен от родителите в стремеж към отказ от употребата на традиционни имена с висока честотност, което е в съответствие с функцията на личното име да диференцира именуваните обекти, т. е. с вътрешно присъща на именната система склонност. Другото основание на този процес е разширяващият се контакт с други етноси, именни системи и традиции поради разширяващите се през целия век културни и икономически връзки, а не на последно място и в резултат на смесените бракове, които поначало предполагат смесване на именния

фонд и традиции. Поради тези причини не само се заемат нови имена, но се и създават по техен модел домашни иновации, което много бавно, но много съществено променя обществената и личния вкус и издига на гребена на модната вълна едно или друго име – почти всяко десетилетие след 1945 г. си има свое най-предпочитано име. Така през 50-те години се разширява употребата на *Лилия, Красимир, Красимира, Гургана*; през 60-те – *Ива, Иво, Ваня, Мариана, Мариела, Емил, Росен, Румен*; през 70-те – *Ивелина, Ивелин, Ивайло, Мариета, Десислава, Даниела, Анелия, Миглена, Милена, Пламен, Мирослав, Светослав, Тихомир*; през 80-те – *Йоана, Силвия, Петя, Кристина, Деница, Владимир, Радослав, Станислав, Даниел, Мариян, Цветомир*. Някои от имената са с дълга история на единични употреби или отдавна забравени домашни имена, други са новосъздадени или новозаети. По правило по-голяма стабилност имат мъжките ЛИ, а по-бързо се променят женските ЛИ. Независимо от темповете на промяна голяма част от имената в основния именен фонд се съхраняват – през периода 1981 – 1990 г. с по-честотни имена са именувани около 78% от момчетата и около 74% от момичетата, а с единични или редки имена са именувани около 1,2% от момчетата и около 1,5% от момичетата. През същото десетилетие новозаетите имена са все още предимно романски, докато през периода 1991 – 2000 в именника на българите новозаетите имена са твърде разнообразни и между тях значително място заемат героите (предимно героините) от сериали, включително англоезични, каквито са “Дързост и красота” и “Спасители на плажа”. Измежду тях трябва да отбележим ЖЛИ *Стефани*, което в Плевенска област е използвано 121 пъти, във Великотърновска 110, в Благоевградска – 81, в Софийска – 81, в Пловдивска – 105, във Варненска – 110, в Бургаска – 87. Извънредно бързо нараства честотата на употреба и на ЖЛИ *Никол* – 137 в Пловдивско, 37 в Софийско, 76 в Бургаско, 26 в Добричко, конкурирано от *Никоleta* – 190 в Пловдивско, 114 във Варненско, 138 в Бургаско, 71 в Добричко, където имаме и 5 ЖЛИ *Николет*. Последният факт е от особено значение за същностните промени във вкусовете: все повече са случаите на употреба на ЖЛИ, завършващи на консонант, което е показател за размиване на формалните граници между МЛИ и ЖЛИ. Докато в началото на 60-те години появите на заети ЖЛИ като *Ивет, Ивон, Мадлен*,

Маргарет, Елизабет са по-скоро единични и почти веднага се разширява употребата на домашен вариант с *-а* (*Ивета, Ивона, Мадлена, Маргарета, Елизабета*), то в края на ХХ век много често ЖЛИ с консонантен завършек имат по-висока честотност в отделни региони: в Добричка област имаме 12 *Жаклин* срещу 2 *Жаклина*, 5 *Мадлен* срещу 1 *Мадлена*, 15 *Елиз* срещу 5 *Елиза*. Това води до уеднаквяване на МЛИ и ЖЛИ, което доскоро се отнасяше само до някои съкратени имена като *Тони, Цвети, Ани*. Сега такива са *Алекс, Адел, Дани, Денис, Евелин, Елис, Жасмин, Кристиан, Кристин, Мелвин, Мелин, Мишел, Сузан* и др. Системата се изравнява и в другата посока – чужди МЛII на вокал се използват и за двата пола: *Андреа, Джони, Теди, Томи, Тими* и др.

Чужди ЖЛИ с висока честотност са освен *Стефани* и *Никол* и ЖЛИ *Елизабет, Катрин, Кетрин, Жанет, Ванеса, Бетина, Анамария, Ана-Мария, Кристин, Натали, Памела, Мануела, Джесика*. Сред МЛИ такива са *Денис, Алекс, Андреа, Андрея, Дейвид, Мишел, Майкъл, Елвис*, заедно с календарните *Исус, Йоан*.

Търсенето на нови имена не рядко отвежда до модернизирани на старите с удвояване на съгласна, по-често *ни* (*Анна, Йоанна, Иванна, Янна, Драганна, Вивианн, Данниел*), но също така *лл, мм* (*Белла, Емма, Еммил, Еммануил*). Разнообразието се осигурява и от една колкото нова, толкова и отдавнашна мода, но с много по-висока честотност и разнообразие днес – на двойни, та дори и на тройни и четворни имена: ЖЛИ *Ана/Анна-Мария* (*-Никол, -Патриси...*), *Мария-Антоанет/а/* (*-Антония, -Виктория, -Луиза, -Магдалена...*), *Ванеса-Мария* и *Анди-Анна-Мария*, МЛИ *Адам-Марчин, Архангел-Михаил, Георг-Никола, Джан-Микеле, Иван-Александър, Йоан-Константин, Мариос-Аврам, Христос-Димитър, Боян-Александър, Бранко-Благовест, Виктор-Франц...* Ограничената употреба на двойни имена преди у нас беше резултат на забрана за употребата им. Падането на всички забрани в края на века отприщи стихията на заемане, иновации и всевъзможни експерименти в именната система. Докато в миналото експериментите засягаха преди всичко ЖЛИ, сега можем да кажем, че тези при МЛИ с нищо не им отстъпват. Тройните и четворните имена например са еднакво често явление и при мъжките имена.

Появата им не е само за деца, родени в чужбина, но и за деца, родени в България, предимно в София или по-големите градове. Пр.: *Ян-Никлас-Илиян, Иван-Анри-Мари-Асен* и *Фани-Ан-Въчка, Клое-Елоди-Юлия-Виолета*.

Една от посоките на търсене на нови имена е заемането на готови единици, за което вече стана въпрос. По-добър шанс за тиражирането им в следващите години имат имената на известни герои на филми или артисти от сериали, които са с доста висока честотност (*Стефани, Памела, Никол, Катрин, Касандра, Роберто*). Имена като *Сиджей, Мануела, Мерилин, Ромарио, Роналдо, Паола, Микеле, Оливър, Онасис, Флоранс, Фелисия* засега все още са в изолирано положение и по-скоро ориентират към посоките на търсено разнообразие. Впечатляващо е все пак съжителството на традиционни за българите имена с новозаети англоезични или романски имена. Тази шарения много повече напомня езиковото разнообразие на имена от южноамерикански сериал. За отбелязване е фактът, че сред по-устойчивите МЛИ все по-често се появяват имена със завършек *-о*: *Стефано, Алесандро, Емилио, Анджело, Валерио, Паоло, Валентино*, както и с *-ос/-ъс/-ис*: *Апостолос, Константинос, Николаос/Николас/Никълъс, Микаелис, Христос*, при все че същите имена са отдавна широко използвани в българския именник без окончанията, типични за гръцкия или романски първообраз и използвани днес в чужди именни системи. Едва ли това е липса на усет за противопоставянето *домашно:чуждо*. Като има предвид появите още преди 1990 г. на имена като *Бонито, Боянито* и подобни можем да приемем, че е по-скоро съзнателно търсене на чуждо и в този смисъл ново, по-екзотично звучащо на домашните имена, които родителите все още се стараят да възобновят чрез имената на децата си.

Ако трябва да систематизираме посоките на развой, обобщението ще изглежда така:

- Календарните имена все още заемат значително място сред ЛИ, но са доста ограничени по честотност при ЖЛИ.
- Част от календарните имена от източноправославния календар се заменят с католическите им съответствия.
- Модернизирането на календарните имена чрез създаване на хибриди по модели на стари славянски композити чрез добавяне

на *-мир, -мил, -слав, -цар, -цвет* (тип *Недислав, Тонимир, Ивозар...*), наблюдавано основно през 80-години на миналия век, е с ограничени прояви.

- Разширява се кръгът на заетите чужди имена, сред които остава все така значимо присъствието на романски имена, вероятно поради по-старите традиции и католическото посредничество, но вече са налице и доста англоезични имена.

- Увеличава се списъкът и честотата на употреба на ЖЛИ, завършващи на консонант.

- Разширява се употребата на двойни, тройни, а нерядко и четворни имена, въпреки непригодността им за практическо използване в ежедневните контакти.

- Обновяването на имената става чрез удвояване на съгласни – *мм, нн, лл* и др.

II. Посоки на развой във формирането на бащино име

Още след Освобождението за именуването на българите се узаконява трикомпонентната именна система (лично, бащино и фамилно име) – (Ковачев 1987: 122). Личното име се избира, бащиното се образува от личното име на бащата + *-ев/-ов*, а фамилното име на детето е фамилното име на бащата или се образува от личното име на дядото + *-ов/-ев*. Макар че законът е ясно формулиран, прилагането му на практика създава доста предпоставки за промяна на традициите. Именно посоките на промяна ще се опитаме да отбележим в това кратко изследване на проблема.

Формирането на бащино име, както вече подчертахме, е предположено от предписанието на закона, т. е. не би следвало да има особени проблеми, защото към личното име на бащата автоматично се добавя *-ов/-ев*. Законът обаче допуска възможност към бащиното име да не се добавят наставки, ако то е от чужд произход. Когато става въпрос за бащини имена, образувани от традиционни за българите имена като *Иван, Стоян, Димитър, Георги*, автоматично се образуват също така традиционните бащини имена *Иванов, Стоянов, Димитров, Георгиев*. Все по-често обаче имената на младите татковци са от чужд произход – *Роберт, Джон, Олег, Жан*, при което образуванията от тях в съгласие със закона и домашната ни традиция може да бъде *Роберт, Джон, Олев, Жанов*, както до 1990 г. почти автоматично се имену-

ваше, но е възможно и бащиното име да остане без суфикс, т. е. *Роберт, Джон, Ивелин, Олег, Жан*. Докато имена като *Елена Олег Иванов* бяха толкова голяма рядкост, че повечето българи изобщо не отчитаха присъствието им в именната си система и по същество не влияеха върху обществения вкус, през последното десетилетие на ХХ век те започнаха да нарастват и определено можем да кажем, че се създава нова тенденция за съзнателно търсене на едно по-екзотично звучене на бащините имена. Служители от службите за регистрация на новородените са правили запитвания до Центъра по българска ономастика как да решават конкретни случаи при спор между родителя и служебното лице. Преди година от Национална дирекция ГРАО постъпи запитване как да се реши спорът с баща на име *Тони*, който настоява детето му да бъде записано с бащино име *Тони* вместо *Тонев*, както е обичайно. За него това не е нарушение на съществуващите норми, след като детето на негов познат на име *Петьо* е записано през 2000 г. *Марко Петьо Василев*, а не *Марко Петев Василев*. В случаи, когато родителите не са съгласни да приемат бащино име за детето си с наставка, обикновено се стига до търсене на решение по съдебен път. В Национална дирекция ГРАО споделят, че в повечето случаи родителите успяват да наложат волята си и тази тенденция за безафиксално образуване на бащини имена създава нов облик на именника у българите и заслужава специалното внимание на изследвачите. Домашната тенденция може да се разглежда и в контекста на безафиксалното именуване на деца от смесени бракове, родени в чужбина. Преди 1989г. в чужбина те са регистрирани в съответствие с чуждата именна практика, но в България регистрирането им като български граждани е било съпроводено с афиксация, типична за именната ни система. За децата, които остават да живеят в чужбина, това е неприемливо решение, защото на практика те се идентифицират с различни имена у нас и в чужбина и почти неизползваното домашно именуване им остава чуждо. В училищните регистри на българското училище в Братислава имах възможност да отбележа доста подобни случаи, особено от 50-те – 60-те години. Естествено е личността да се стреми към единно именуване и така се стига до пренасяне на чуждите именни традиции у нас. Това на свой ред променя фоновата среда на знания за имената и избор на име, създава пре-

цеденти, които по-късно стават мода и са съзнателно търсено от-тласкване от домашната практика в един криворазбран стремеж към европеизация.

Въпросът за бащиното име има и друга страна, защото засяга много повече българите, родени в чужбина, които по документи имат двукомпонентно име – лично и фамилно. Възстановяването на българското им гражданство в последно време създава редица проблеми на именуването. Напр. българинът от Албания *Раки Бело* получава българския си паспорт с имената *Раки Васил Бело*. Това от една страна създава проблеми на съответните служби, които издават българските документи, а от друга на индивида, който през голяма част от живота си е идентифициран чрез две имена, а сега трябва да свикне с друго официално звучащо на името си, т. е. с друга идентичност. Допускам, че това създава проблеми и на хората, за които промяната е неочаквана.

Обобщение: Налице е тенденция за употреба на бащини имена без наставка. Причините – чужди модели и непривичност на бащините имена от чужди ЛИ – пр. *Хари – Хариев*. Данните на ГРАО показват, че тя вече съществено е засегнала и бащините имена, образувани от високочестотни домашни имена като *Иван, Георги, Димитър*. А как бихме образували бащини имена от двойни, тройни и четворни МЛИ?

III. Посоки на развой на фамилните имена

Фамилните имена на българите днес са такива, каквито са решили да бъдат държавниците ни от 50-те години на миналия век, а именно: около 64% са имена на *-ов*, около 32% на *-ев*, малко над 3% на *-ски*, близо 1% на *-ин* и 0,031% на *-ич* – една доста стандартизирана система, създадена преди всичко на базата на ЛИ. Фамилното име на новороденото дете, както предписва законът, е фамилното име на бащата или се образува от личното име на дядото, т.е. съвпада с бащиното име на бащата. Напр. синът на *Кольо Александров Ангелов* с лично име *Александър* може да получи фамилно име *Александров* или *Ангелов* – според избора на родителите. Докато до към 1970 г. по-често фамилното име беше равно на бащиното по баща, през последните три десетилетия на XX век все по-често родителите избираха за децата си фамилното име на бащата. Така се стигна до известно стабилизиране на фа-

милните имена и затвърждаване на едно ядро от високочестотни фамилии, образувани от лични имена. Последното е следствие на дълго провежданата практиката фамилното име да се образува от личното име на дядото, при което всяко следващо поколение българи имаше ново по време на възникване фамилно име, образувано от лично име, а старите, традиционни и за българите фамилни имена от прякори, прозвища и редки лични имена, функционираха като родови имена в ежедневната практика на българите. На това се дължи и фактът, че фамилните имена на *-ин* и *-ски* днес са доста по-рядко явление. Те, обявени за македонски, са заменени с варианти на *-ов/ев* или нови имена от ЛИ. Част от имената на *-ин* не са изоставени, а към тях е добавено *-ов/-ев* – пр. *Гоцин* – *Гоцинов*. Негативното отношение към имената на *-ин* се дължи и на факта, че така се образува БИ от ЖЛИ при извънбрачни деца – *Иванка* – *Иванкин*. Липсата на познания за старинността на модела ги прави и вторично нежелани.

Освен отбелязаната тенденция за стабилизиране на фамилните имена, заслужава внимание и тенденцията ФИ от прякори и прозвища да се изоставят или да се видоизменят, за да станат словообразователно непрозрачни и да не предизвикват асоциации с мотивацията ги апелатив или пък да се асоциират с други апелативи. Така напр. името *Саръмине* (от Пр + ЛИ *Саръ Миньо* – от тур. апелатив *саръ* 'жълт', често за човек с бледо лице или с болнав вид) се дава наследява като *Сармине* и *Сърменов*. В първия случай се затъмнява произхода, а във втория се мелиоризира (подобрява се значението му) – предполага асоциация със *сърма*. Съзнателната промяна на наследеното фамилно име, когато то се възприема като обиждащо или опозоряващо, е и законово предпоставено, но в практиката на българите то достига наистина впечатляващи параметри. Сред първите 500 най-честотни фамилни имена у българите през ХХ век има само няколко имена, образувани от прозвища по професии. Около 50% от всичките почти 82 000 имена са с честотност 1–2 пъти, т. е. на практика са отмиращи имена и ако нещо съществено в мисленето на българите и практиката на именуване не се промени, само след 20–30 години имената от прякори, прозвища или редки и изчезнали лични имена ще бъдат голяма рядкост. За разлика от други народи в Европа, които приемат фамилното си име без всякакви претенции към

неговия произход и значение, както човек приема цвета на очите, косата си и други наследствени черти, ние сме по-склонни да го променим или въобще да го изоставим и подменим с обичайно ФИ от ЛИ на дядото, т. е. предпочитаме децата ни да бъдат едни от стотиците хиляди *Иванови, Петрови*, вместо *Газибарови* например. Не рядко, както при последния пример, негативната оценка се дължи на претълкуване на името. Вместо да бъде разбирано като производно от Пр *Газибара* – за човек, който обича да гази в барата/реката (кое дете не обича това?), името се асоциира с *гъз* поради произнасянето му с редукция *Гъзибаров*. Не ще и реч, че при доста ниска обща култура за образуването, функционирането и функциите на фамилното име, ние сме склонни по-скоро да отхвърляме наследеното име от този род, отколкото да гледаме на него като на част от родовата си история. Впрочем това внушение дължим и на законовата формулировка – името може да бъде образувано от ЛИ на дядото, ако то е осмиващо или опозоряващо. Това ли е мисленето ни на модерни хора?

През последното десетилетие е налице стремеж сред трайно преселилите се в чужбина българи ФИ да се адаптират към чужди образци – без *-ов/-ев* или поне без окончание *-а* за ЖФИ – срв. *Драгомир Иван, Кемил Тодоров* и др. В тази посока не ми се иска да насочвам грижите на специалистите към ограничаване на това явление, защото то е следствие на много по-съществения въпрос как държавата ни решава демографския проблем у нас и кой съсипа самочувствието на българина.

Обобщаването на посоките на развой изисква да заключим така:

- ФИ у българите днес са най-често образувани с *-ов/-ев*.
- ФИ бележат тенденция към стабилизиране, която набира скорост след 80-те години, вероятно в резултат на осъзнаване на значимостта на ФИ за идентифицирането на индивида и причисляването му към определен род.
- Изчезват ФИ от прякори и прозвища и системата от ФИ е на път да се превърне в огледална на системата от бащини имена.
- Има предпоставки за формиране на вкус към фамилни имена без наставка, т. е. равна на изходното ЛИ.

Тези констатации поставят на дневен ред въпроса не е ли време да се стабилизира фамилното име – все едно дали със законови

решения или просвещаване на младите поколения. Не е тайна, че една част от младите родители не познават законовите възможности и въобще не знаят, че могат да запишат децата си със своето фамилно име, а го образуват от името на дядото. Чий дълг е това?

*

* *

В заключение можем да обобщим, че сме свидетели на зараждането на нови тенденции в именуването на българите и активизирането на някои по-стари явления, които в миналото са били представени чрез единични случаи. Очевидна е потребността от специални грижи за обучението на младите поколения българи за спецификата на именната ни система и за границите, в които може да варира експериментите в търсене на новото. Демократичните принципи, на които искаме да поставим основите на обществените взаимоотношения у нас, налагат преди всичко задълбочен анализ на съществуващата практика, обществен дебат по дискуссионните въпроси и широка просветна работа. Съхраняването на националната специфика на именната система трябва да се постигне не чрез декретиране и ограничения, а чрез просвещение.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

- Ангелова-Атанасова**, Мария Ангелова-Атанасова, *Личните имена у българите (1981 – 1990). (Състояние и проблеми на съвременните български лични имена)*, ВТУ, Велико Търново, 2001
- Заимов** – Йордан Заимов, *Български именник*, БАН ИБЕЗ, С., 1988
- Илчев** – Стефан Илчев, *Речник на личните и фамилни имена у българите*, БАН ИБЕЗ, С., 1969
- Ковачев 1987** – Николай Ковачев, *Българска ономастика (Наука за собствените имена)*, Наука и изкуство, С., 1987
- Ковачев 1987а** – Николай Ковачев, *Честотно тълковен речник на личните имена у българите*, ДИ “Д-р Петър Берон”, С., 1987
- Ковачев 1995** – Николай Ковачев, *Честотно-етимологичен речник на личните имена в съвременната българска антропонимия*, ПИК, Велико Търново, 1995
- Селимски** – Людвиг Селимски, *Християнските имена у българските католици. Проблеми на усвояването*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 1999